

Posudek oponenta práce

Rigorózní práce: Mgr. Michal Privara, *Touha žít*, TF JU v Českých Budějovicích, České Budějovice 2019; 151 stran; Bibliografie, s. 145–149.

Vedoucí práce: doc. Michal Kaplánek

Studijní obor: Teologie

Datum: 30. 4. 2019

Téma

Téma rigorózní práce je zvoleno promyšleně, s jasným záměrem, podloženým subjektivními i objektivními faktory vědecké práce. Přesně vymezené téma pomáhá autorovi otevřít celou šíři otázky bolesti a touhy žít z perspektivy možné pastorační intervence, totiž jako ne otázku obecnou, ale zcela konkrétní. Jedná se mu o možnost pomoci v tomto daném případě, řečeno s K. Rahnerem o *pastorační imperativ*. Jeho intuice se opírá o vlastní reflektovanou zkušenost, dobrou znalost současných experimentálních věd (jak člověk pomáhá člověku) a cesty osobní víry uchovávané v tradici církve. Dlužno říci, že potenciál k zásadní teologické reflexi touto svojí prací teprve připravuje.

Struktura, metoda a zpracování práce

Struktura práce sleduje analytický přístup k dané látce. První kapitola (*1. Bolest a utrpení jako problémová skutečnost*, s. 10–54) je v podstatě přehledovou statí, na hranici mezi kompilací a komparací. Zde se autor projevuje jako pozorný a přemýšlivý čtenář, nekladoucí si větší nárok než shrnout to, s čím se důkladně obeznámil u svých preferovaných autorů. Druhá kapitola (*2. Teologický a pastorační pohled na faktory limitující touhu žít*, s. 55–127) postupuje podobně. Představuje mozaiku témat a diskuzí, které do této oblasti patří. Na mnohých místech ukazuje, jak se jeho text opírá o promyšlený a zdůvodněný výběr prací a teologických textů, včetně textů magisteria relevantních k danému tématu. Třetí kapitola (*3. Když bolest a utrpení ničí touhu žít*, s. 128–142) je sondou do pastorační empirické práce, kde spojuje předchozí dva přístupy. Téma kazuistiky je vděčné a cenné pro svoji konkrétnost, na které demonstruje schopnost tvořivě aplikovat před tím definované postupy psychologické i pastorační. Autor vhodně informuje o kontextu svého badatelského úsilí a co do uspořádání celé látky se řídí pravidly, které jsou po kompilaci a komparaci podstatné. Ve své předkládání látky spíše akcentuje výklad, prvek hodnocení jednotlivých přístupů rozvinut není.

Meritorní hodnocení práce a kritické zhodnocení práce

Kompilace dvou prvních kapitol je zdařilá a představuje v podstatě systematické shrnutí toho významného, co bylo autorem vhodně zvolené jako relevantní literatura. Navíc je to kompilace pro pastorační praxi užitečná, pro autora samotného, rovněž pro hledání pastorační řešení s prací mládeží v širším měřítku. Autor se dopracovává k syntéze rozdílných názorů na oblast bolesti a utrpení. Ukazuje styčné body mezi přístupem psychologickým i pastoračním, nehledá jejich průniky za každou cenu, zachovává jejich vzájemnou autonomii i vhodnou spolupráci. Jeho teologické zhodnocení neobsahuje v sobě napětí spekulace, kterou bychom od teologické práce čekali, když se zabývá Písmem nebo jednotlivými vyjádřením učitelského

úřadu církve (s. 57–72). Ani jeho charakteristika výpovědí papeže Františka (s. 72–75) nepřináší nic zásadně objevného. Jeho shrnutí jednotlivých teologických přístupů a autorů však překračuje pouhé netvůrčí vrstvení myšlenek. Tím, že sleduje vytrvale svojí vůdčí myšlenku, dává celému textu jednotící rys. Je si vědom toho, že staví na výsledcích práce druhých, proto věrně rozvíjí jejich přístupy.

Cenná je jeho práce, kdy rozvíjí svoji velmi dobrou schopnost přesně pojmenovat a shrnout výsledky pastorační intervence. Zde je nepochybně jeho přínos největší a zaslouží si uznání.

Autor po stránce formální stylizuje své myšlenky přesně, ve výběru jazykových prostředků je pečlivý. Totéž lze říci i o formální stránce celé práce.

Závěr

Práce přináší do pastorační praxe nové shrnutí všech důležitých poznatků. Autorova snaha přinést objasnění psychologické do pastorační praxe je ocenění hodná. Je si vědom svých limitů, nehraje si na to, co není a být nemůže, ale ukazuje na solidnost, poctivost a systematickosti autora. Jeho schopnost identifikovat a interpretovat věci známé v kontextu tématu, který si aktuálně zvolil, navíc rozvíjí jeho schopnost lépe demonstrovat na příkladech výsledky svého studia. To jsou hlavní důvody, proč lze považovat celou práci za zdařilou a splňující kritéria odborné způsobilosti v oboru pastorální teologie. Práci doporučuji k přijetí.

Pavel Ambros